

LIANKE

YAN

În slujba poporului

Traducere din limba chineză și note
de Smaragdina Bufna și Odalina Giani

POLIROM
2024

— Contabilul Zhao își amintește de tine și vrea să te însoțească acasă la el.

Amândoi au mers deci în satul contabilului Zhao. Inutil să mai spunem că, pentru a fi sigur că reușește, șeful brigăzii de producție i-a ordonat lui Wu Dawang să se îmbrace cu tunică albastră și cu pantaloni de doc, noi, de culoare neagră care, chiar dacă erau împrumutați, îi dădeau un aer mândru. Astfel, de cum l-a văzut, contabilul Zhao a decis că era demn de a-i fi ginere.

În casa lui de cărămidă cu trei camere, contabilul a declarat:

— Wu Dawang, la sfârșitul anului voi însărcina pe cineva să te bage în armată. Nu doar pentru ca să mai vezi țara. Vreau să intri în partid, să te distingi și să ajungi la gradul de ofițer și de cadru în partid, astfel încât să obții pentru fata mea, Ezi, un *hukou* de orășean care îi va permite să aibă o viață fericită.

Wu Dawang a trecut ascultător prin primele etape ale planului făcut de viitorul său socru. La sfârșitul anului, a intrat în armată și a început a doua etapă importantă a vieții sale. În marea școală a armatei de eliberare modestia lui, râvna cu care muncea și anduranța l-au făcut un soldat model. Antrenamentul fizic, atât de greu pentru ceilalți, nu era pentru el mai dificil decât munca la câmp. Cât despre studiul politicii, care pentru creierul multora era o tortură, lui i se părea o relaxare după o lungă zi de muncă.

În plus, când citeai ziarul și studieai un editorial, nu doar că aveai dreptul la câte pânișoare voiai, dar, oricare ar fi fost meniul, acesta cuprindea întotdeauna și puțină carne. Armata furniza un acoperiș, îmbrăcămintea și hrana. Viața cotidiană a cazărmii amintea, deci, întru câtva de viața satului în timpul sărbătorii primăverii. În aceste condiții, nu vedea de ce nu s-ar fi trezit în fiecare dimineață înaintea celorlalți ca să măture sau de ce nu s-ar fi culcat în fiecare seară după ceilalți ca să studieze un articol din ziar, să țină un jurnal cu notițe despre tot ce învățase la cursurile de peste zi sau să întocmească un raport ideologic pentru superiori. Nu vedea nici de ce n-ar face instrucție duminica ori de ce ar refuza să spele șosetele și izmenele veteranilor, plutonierului sau șefului de secție.

Vorbă puțină și muncă înflăcărată, acesta era principiul care îi governa viața. De la cei mai bătrâni învățase să reflecteze, să analizeze și să-și pună inteligența în slujba acțiunii.

Era în armată de un an când s-a abătut asupra lui o mare nenorocire. Mama sa, bolnavă de ciroză și simțindu-și sfârșitul aproape, i-a trimis o telegramă prin care i-a cerut să se întoarcă de urgență în sat. Luându-i mâna într-a ei, i-a spus:

— Dacă vrei să-ți faci datoria față de mine, însoară-te aici, în sat, să știu că o să am și eu o noră care să vină la mormântul meu.

Fără să piardă o clipă, Wu Dawang a mers la contabilul Zhao. Acesta, amintindu-și discuția lor, l-a întrebat:

— Te-ai evidențiat prin isprăvile tale?

— Încă nu.

— Nu ești membru de partid?

— Încă nu.

— Socotești că vei ajunge ofițer?

— Greu de spus pentru moment.

Contabilul Zhao a cugetat îndelung, apoi a oftat din adâncul sufletului:

— Dawang, contabilul Zhao nu-i mai pestriț la mațe ca alții. Apa își cată drumul în jos, dar omul vrea să urce. Orice tată își dorește să găsească un soț convenabil pentru fiica sa. Or, tu nu ești nici membru de partid, nici nu te-ai evidențiat, nici nu ești sigur că ajungi ofițer. Așa stând lucrurile, cum poți să te gândești la însurătoarea cu fata mea?

Asemeni un zid care se năruie, Wu Dawang a căzut în genunchi în fața contabilului Zhao. Ștergându-și lacrimile, a implorat.

— Tată, contabile Zhao, permite-mi să te numesc tată. Dacă n-o să reușesc să mă evidențiez, să intru în partid, să fiu promovat ofițer, să obțin un *hukou* de orășean pentru fiica ta Ezi și să îi găsesc un loc de muncă bun la oraș, o să mor în armată și n-o să mă mai întorc în sat.

Contabilul Zhao a chibzuit din nou îndelung, apoi a întrebat:

— Chiar crezi că vei putea să te ții de cuvânt?

— Pot să semnez un angajament scris.
A scris deci pe o foaie albă de hârtie:

Eu, Wu Dawang, după căsătoria cu Ezi, mă voi întoarce la divizia mea și îmi voi înzeca strădania pentru a mă distinge, pentru a intra în partid și a înainta în grad în termen de trei ani. Dacă nu izbutesc să ajung ofițer și să capăt pentru Ezi un loc de muncă bun la oraș, așa încât să trăiască fericită și să mănânce pe săturate în fiecare zi, voi muri în armată și nu mă voi mai întoarce niciodată în sat. Dacă mă voi întoarce, Ezi va putea face ce vrea cu mine. Voi fi bivolul și calul ei până la sfârșitul zilelor mele, fără să mă plâng. Dacă mă plâng, să mor de o moarte groaznică.

De cum s-a uscat cerneala de pe acest angajament, era însurat. După două săptămâni mama lui a plecat pe lumea cealaltă cu zâmbetul pe buze. Și, din acel moment, Wu Dawang n-a mai fost stăpânul propriului destin ori al fericirii sale în căsnicie.

Timp de un an a muncit cu înflăcărare, dar, cum toți camarazii lui munceau și ei cu înflăcărare, n-a obținut nici o distincție.

Anul următor și-a întetit strădania, dar, cum toți camarazii lui și-au întetit și ei strădania, n-a intrat în partid.

A început să-și facă sânge rău și l-a cuprins disperarea. În scrisorile lor, nevasta și socrul se interesau de progresele lui. Nevăzându-și niciodată numele pe listele cu cei care erau admiși în partid sau obțineau distincții, simțea cum îl cuprinde deznădejdea și îi venea să-și pună capăt zilelor. Din fericire, în momentul în care ideea risca să devină realitate, plutonierul responsabil de secția „bucătărie“ a fost mutat la un alt post. După cum se știe, să gătești e o muncă penibilă și murdară, dar, tocmai de aceea, îți permite să te faci remarcat și să progresezi mai rapid. Mai era nevoie de un om în secția „bucătărie“ și erau nouă candidați pentru acel post. Nu era necesar să le fie verificate antecedentele: ca și Wu Dawang, toți veneau de la țară.

La vremea aceea, căpitanul companiei era în stagiu de pregătire cu echipa sportivă, iar instructorul domnea asupra companiei asemeni unui împărat. Era de ajuns un cuvânt din partea lui ca să fii ales. Tot în acea vreme, tocmai venise și soția instructorului să locuiască împreună cu el un timp. Atât s-au întrecut cei nouă candidați să-i măture dormitorul și să-i spele rufele nevestei, că instructorul nu mai știa pe cine să aleagă pentru secția „bucătărie“. În acel moment crucial, revenind în dormitorul său într-o sâmbătă, a dat cu ochii de băiatul său cățărat în spinarea lui Wu Dawang pe care îl pocnea voios în cap, chiuind:

— Mai repede! Mai repede!

Și Wu Dawang alerga în patru labe, lătrând ca un câine și nechezând ca un cal.

Înfuriat, instructorul și-a înșfăcat odrasla și i-a tras o scatoalcă, apoi s-a răsucit către Wu Dawang și a răcnit:

— Unde ți-e respectul de sine, de te târăști așa pe jos?

Wu Dawang s-a ridicat și, scuturându-și praful de pe genunchi, a răspuns:

— Întotdeauna mi-a plăcut să-i slujesc pe alții, căci slujindu-i pe ceilalți nu înseamnă că punem teoria în practică? Nu slujim, de fapt, poporul?

Instructorul l-a privit uimit și a rămas tăcut o clipă, vizibil încurcat. L-a întrebat:

— Așa interpretezi tu lozinca „În slujba poporului“?

Wu Dawang a răspuns printr-o întrebare:

— Un om căruia nu-i place să-i slujească pe alții poate spune că pune în practică lozinca „În slujba poporului“?

În cele două săptămâni care au urmat, candidații la postul de bucătar au continuat ca, după instrucție, să alerge să măture dormitorul, să spele rufe sau să curețe legumele. Pentru ca să nu vină cu mâna goală, cumpărau care un pumn de bomboane pentru copil, care trei livre de *jujubi*, care un kilogram de nuci. Wu Dawang nu stătea nici el cu mâinile în sân, în plus, îi plăcea să facă un lucru pe care ceilalți nu-l făceau: se juca împreună cu băiatul instructorului.